

รายละเอียด ประจำปีรายวิชา
การบริหารจัดการการศึกษาของคณะสงฆ์

ชื่อสถาบันอุดมศึกษา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขต/คณะ/ภาควิชา	คณะสังคมศาสตร์ ภาควิชารัฐศาสตร์

หมวดที่ ๑ ข้อมูลโดยทั่วไป

๑. รหัสและชื่อรายวิชา ปส.๐๐๔ การบริหารจัดการศึกษาของคณะสงฆ์ Sangha Educational Management
๒. จำนวนหน่วยกิต ๒ หน่วยกิต (๒-๐-๖)
๓. หลักสูตรและประเภทของรายวิชา ประกาศนียบัตรการบริหารกิจการคณะสงฆ์
๔. อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาและอาจารย์ผู้สอน พระครูศรีธรรมวารานันท์ (จิรพันธ์ ธมมปสฺสฺสฺส) ป.ธ.๖, พธ.ม.
๕. ภาคการศึกษา / ชั้นปีที่เรียน ภาคเรียนที่ ๑ ชั้น ป.บส.
๖. รายวิชาที่ต้องเรียนมาก่อน (Pre-requisite) (ถ้ามี) ไม่มี
๗. รายวิชาที่ต้องเรียนพร้อมกัน (Co-requisites) (ถ้ามี) ไม่มี
๘. สถานที่เรียน โครงการขยายห้องเรียน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย คณะพุทธศาสตร์ วัดไชยชุมพล ชนะสงคราม จังหวัดกาญจนบุรี
๙. วันที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาครั้งล่าสุด พฤษภาคม ๒๕๖๒

หมวดที่ ๒ จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

๑. จุดมุ่งหมายของรายวิชา - เพื่อศึกษาให้มีความรู้ความเข้าใจความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของคณะสงฆ์ - เพื่อให้สามารถอธิบายปัจจัยและกระบวนการในการกำหนดการจัดการศึกษาของคณะสงฆ์ - เพื่อให้สามารถวิเคราะห์ผลกระทบจากการดำเนินการจัดการศึกษาของคณะสงฆ์ที่มีต่อการการปกครองคณะสงฆ์
๒. วัตถุประสงค์ในการพัฒนา/ปรับปรุงรายวิชา เพื่อให้บัณฑิตมีความรู้พื้นฐาน เป็นการเตรียมความพร้อมด้านปัญญาในการนำความรู้ ความเข้าใจ ในด้านการจัดการศึกษาของคณะสงฆ์ไปประยุกต์ใช้ เพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาสังคม เพื่อเป็นพื้นฐานการเรียนในวิชาอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ ควรมีการเปลี่ยนแปลงตัวอย่างอ้างอิง ให้สอดคล้องกับแนวโน้มด้านการจัดการศึกษาของคณะสงฆ์ที่ได้มีความก้าวหน้าและเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย

หมวดที่ ๓ ลักษณะและการดำเนินการ

๑. คำอธิบายรายวิชา ศึกษาประวัติความเป็นมาของการศึกษา หลักการจัดการศึกษาของคณะสงฆ์ ระบบการศึกษาคณะสงฆ์ บทบาทของพระสงฆ์ต่อการบริหารจัดการการศึกษา การปฏิรูปการศึกษากับการศึกษาของคณะสงฆ์ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาของคณะสงฆ์ แนวโน้มการจัดการศึกษาของพระสงฆ์			
๒. จำนวนชั่วโมงที่ใช้ต่อภาคการศึกษา			
บรรยาย	สอนเสริม	การฝึกปฏิบัติ/งานภาคสนาม/การฝึกงาน	การศึกษาด้วยตนเอง
บรรยาย ๓๐ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษา	สอนเสริมตามความต้องการของนิสิตเฉพาะราย	ไม่มีการฝึกปฏิบัติงานภาคสนาม	การศึกษาด้วยตนเอง ๒๔ ชั่วโมงต่อสัปดาห์
๓. จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ที่อาจารย์ให้คำปรึกษาและแนะนำทางวิชาการแก่นิสิตเป็นรายบุคคล - อาจารย์ประจำรายวิชา ประกาศเวลาให้คำปรึกษาผ่านเว็บไซต์คณะ - อาจารย์จัดเวลาให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคล หรือ รายกลุ่มตามความต้องการ ๑ ชั่วโมงต่อสัปดาห์ (เฉพาะรายที่ต้องการ)			

หมวดที่ ๔ การพัฒนาการเรียนรู้ของนิสิต

๑. คุณธรรม จริยธรรม
๑.๑ คุณธรรม จริยธรรมที่ต้องพัฒนา พัฒนานิสิตให้มีคุณธรรม จริยธรรมเพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคมอย่างราบรื่น และเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม โดยผู้สอนพยายามสอดแทรกเรื่องที่เกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรม เพื่อให้ นิสิตสามารถพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมไปพร้อมกับการศึกษาระบบการจัดการศึกษาของคณะสงฆ์โดยมีคุณธรรมจริยธรรมตามคุณสมบัตินิสิต ดังนี้ (๑) ตระหนักในคุณค่าและคุณธรรม จริยธรรม เสียสละ และซื่อสัตย์สุจริต (๒) มีวินัย ตรงต่อเวลา และความรับผิดชอบต่อตนเอง วิชาชีพและสังคม (๓) มีภาวะความเป็นผู้นำและผู้ตาม สามารถทำงานเป็นทีมและสามารถแก้ไขข้อขัดแย้งและลำดับความสำคัญ (๔) เคารพสิทธิและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น รวมทั้งเคารพในคุณค่าและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ (๕) เคารพกฎระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ ขององค์กรและสังคม
๑.๒ วิธีการสอน <ul style="list-style-type: none"> - บรรยายพร้อมยกตัวอย่างกรณีศึกษาเกี่ยวกับประเด็นทางจริยธรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของคณะสงฆ์ - อภิปรายกลุ่ม - กำหนดให้นิสิตหาตัวอย่างที่เกี่ยวข้อง - บทบาทสมมติ
๑.๓ วิธีการประเมินผล <ul style="list-style-type: none"> - พฤติกรรมการเข้าเรียน และส่งงานที่ได้รับมอบหมายตามขอบเขตที่ให้และตรงเวลา

<ul style="list-style-type: none"> - มีการอ้างอิงเอกสารที่ได้นำมาทำรายงาน อย่างถูกต้องและเหมาะสม - ประเมินผลการวิเคราะห์กรณีศึกษา - ประเมินผลการนำเสนอรายงานที่มอบหมาย
๒. ความรู้
<p>๒.๑ ความรู้ที่ต้องได้รับ</p> <p>ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของคณะสงฆ์ทั้งจากพระไตรปิฎก ตำราทางพระพุทธศาสนาและจากผลงานของนักวิชาการสมัยใหม่</p>
<p>๒.๒ วิธีการสอน</p> <p>บรรยาย อภิปราย การทำงานกลุ่ม การนำเสนอรายงาน การวิเคราะห์กรณีศึกษา และมอบหมายให้ค้นคว้าหาบทความ ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง โดยนำมาสรุปและนำเสนอ การศึกษาโดยใช้ปัญหา และโครงงาน Problem base learning และ Student Center เน้นนิสิตเป็นศูนย์กลาง</p>
<p>๒.๓ วิธีการประเมินผล</p> <ul style="list-style-type: none"> - สอบกลางภาค สอบปลายภาค ด้วยข้อสอบที่เน้นการวัดหลักการและทฤษฎี - แนะนำสรุปรูปการอ่านจากการค้นคว้าข้อมูลที่เกี่ยวข้อง - วิเคราะห์กรณีศึกษา
๓. ทักษะทางปัญญา
<p>๓.๑ ทักษะทางปัญญาที่ต้องพัฒนา</p> <p>พัฒนาความสามารถในการคิดอย่างมีการคิดอย่างเป็นระบบ มีการวิเคราะห์ เพื่อการป้องกันและแก้ไข ปัญหาทางการจัดการศึกษาของคณะสงฆ์</p>
<p>๓.๒ วิธีการสอน</p> <ul style="list-style-type: none"> - การมอบหมายให้นิสิตทำโครงงานพิเศษ และนำเสนอผลการศึกษา - อภิปรายกลุ่ม - วิเคราะห์กรณีศึกษาเกี่ยวกับการจัดการศึกษาในอดีตกับการจัดการศึกษาในปัจจุบัน - การสะท้อนแนวคิดจากการประพฤติ
<p>๓.๓ วิธีการประเมินผล</p> <p>สอบกลางภาคและปลายภาค โดยเน้นข้อสอบที่มีการวิเคราะห์ในด้านจัดการศึกษาของคณะสงฆ์</p>
๔. ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ
<p>๔.๑ ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบที่ต้องพัฒนา</p> <ul style="list-style-type: none"> - พัฒนาทักษะในการสร้างสัมพันธภาพระหว่างนิสิตด้วยกัน - พัฒนาความเป็นผู้นำและผู้ตามในการทำงานเป็นทีม - พัฒนาการเรียนรู้ด้วยตนเอง และมีความรับผิดชอบในงานที่มอบหมายให้ครบถ้วนตามกำหนดเวลา
<p>๔.๒ วิธีการสอน</p> <ul style="list-style-type: none"> - จัดกิจกรรมกลุ่มในการวิเคราะห์กรณีศึกษา - มอบหมายงานรายกลุ่ม และรายบุคคล หรือ อ่านบทความที่เกี่ยวข้องกับรายวิชา - การนำเสนอรายงาน
<p>๔.๓ วิธีการประเมินผล</p> <ul style="list-style-type: none"> - ประเมินตนเอง และเพื่อน ด้วยแบบฟอร์มที่กำหนด - รายงานที่นำเสนอ พฤติกรรมการทำงานเป็นทีม

- รายงานการศึกษาด้วยตนเอง

๕. ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

๕.๑ ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่ต้องพัฒนา

- พัฒนาทักษะในการสื่อสารทั้งการพูด การฟัง การแปล การเขียน โดยการทำรายงาน และนำเสนอในชั้นเรียน
- พัฒนาทักษะในการวิเคราะห์ข้อมูลจากกรณีศึกษา
- พัฒนาทักษะในการสืบค้น ข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต
- ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการสื่อสาร เช่น การส่งงานทางอีเมล การสร้างห้องแสดงความคิดเห็นในเรื่องต่างๆ
- ทักษะในการนำเสนอรายงานโดยใช้รูปแบบ เครื่องมือ และเทคโนโลยีที่เหมาะสม

๕.๒ วิธีการสอน

- มอบหมายงานให้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง จาก website สื่อการสอน e-learning และทำรายงาน โดยเน้นการนำตัวเลข หรือมีสถิติอ้างอิง จากแหล่งที่มาข้อมูลที่น่าเชื่อถือ
- นำเสนอโดยใช้รูปแบบและเทคโนโลยีที่เหมาะสม

๕.๓ วิธีการประเมินผล

- การจัดทำรายงาน และนำเสนอด้วยสื่อเทคโนโลยี
- การมีส่วนร่วมในการอภิปรายและวิธีการอภิปราย

หมวดที่ ๕ แผนการสอนและการประเมินผล

๑. แผนการสอน

สัปดาห์ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนรู้ การสอน สื่อที่ใช้ (ถ้ามี)	ผู้สอน
๑	แนะนำเนื้อหาวิชาและวิธีการศึกษา บทที่ ๑ ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการศึกษาของคณะสงฆ์	๒	บรรยาย ยกตัวอย่างประกอบ อภิปรายกลุ่ม จากกรณีศึกษา Course outline/ Lecture/Assign	พระครูศรีธรรมวารากรณ์
๒	บทที่ ๒ ศึกษาประวัติความเป็นมาของการศึกษา - การศึกษาของไทยสมัยโบราณ - การศึกษาของไทยสมัยปัจจุบัน - ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการจัดการศึกษา	๒	บรรยาย ยกตัวอย่างประกอบ อภิปรายกลุ่ม จากกรณีศึกษา Course outline/ Lecture/Assign	พระครูศรีธรรมวารากรณ์
๓	บทที่ ๓ หลักการจัดการศึกษาของคณะสงฆ์ - หลักการจัดการศึกษาในอดีต - หลักการจัดการศึกษาปัจจุบัน	๒	บรรยาย ยกตัวอย่างประกอบ อภิปรายกลุ่ม จากกรณีศึกษา Lecture/	พระครูศรีธรรมวารากรณ์

ลำดับที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนรู้ การ สอน สื่อที่ใช้ (ถ้ามี)	ผู้สอน
			Present/ Conference	
๔	บทที่ ๔ ระบบการศึกษาของคณะ สงฆ์ - การศึกษาพระปริยัติธรรมแผนก บาลี - การศึกษาพระปริยัติธรรมแผนก ธรรม - การศึกษาอื่นๆ	๒	บรรยาย ยกตัวอย่าง ประกอบ อภิปรายกลุ่ม จากกรณีศึกษา Lecture/Present	นิสิตกลุ่มที่ ๑
๕	บทที่ ๕ บทบาทของพระสงฆ์ต่อการ บริหารจัดการศึกษา - บทบาทตามพระธรรมวินัย - บทบาทตามหลักการสงเคราะห์ - บทบาทตามหลักการเผยแผ่	๒	บรรยาย ยกตัวอย่าง ประกอบ อภิปรายกลุ่ม จากกรณีศึกษา Lecture/Present	นิสิตกลุ่มที่ ๒
๖	บทที่ ๖ การปฏิรูปการศึกษาับ การศึกษาของคณะสงฆ์ - การปฏิรูปการศึกษาับ การศึกษาของคณะสงฆ์ในอดีต	๒	บรรยาย ยกตัวอย่าง ประกอบ อภิปรายกลุ่ม จากกรณีศึกษา	นิสิตกลุ่มที่ ๓
๗	บทที่ ๖(ต่อ) การปฏิรูปการศึกษา ับการศึกษาของคณะสงฆ์ - การปฏิรูปการศึกษาับ การศึกษาของคณะสงฆ์ใน ปัจจุบัน	๒	บรรยาย ยกตัวอย่าง ประกอบ อภิปรายกลุ่ม จากกรณีศึกษา	นิสิตกลุ่มที่ ๔
๘	สอบกลางภาค	๒		
๙-๑๐	บทที่ ๗ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับ การศึกษาของคณะสงฆ์ - กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับคณะสงฆ์ - กฎหมายด้านการศึกษา - กฎหมายอื่น ๆ	๒	บรรยาย ยกตัวอย่าง ประกอบ อภิปรายกลุ่ม จากกรณีศึกษา Lecture/Present	นิสิตกลุ่มที่ ๕
๑๑	บทที่ ๘ การกำหนดนโยบายการจัด การศึกษาคณะสงฆ์	๒		พระครูศรีธรรม วราภรณ์
๑๒	บทที่ ๙ กรณีตัวอย่างการจัด การศึกษาของคณะสงฆ์ที่ประสบ ความสำเร็จ	๒	บรรยาย ยกตัวอย่าง ประกอบ อภิปรายกลุ่ม จากกรณีศึกษา Lecture/ Present/ Conference	นิสิตกลุ่มที่ ๕
๑๓-๑๔	บทที่ ๑๐ แนวโน้มการจัดการศึกษา ของพระสงฆ์ - ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการศึกษา	๒	บรรยาย ยกตัวอย่าง ประกอบ อภิปรายกลุ่ม จากกรณีศึกษา	นิสิตกลุ่มที่ ๕

สัปดาห์ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนรู้ การสอน สื่อที่ใช้ (ถ้ามี)	ผู้สอน
	พระสงฆ์ - อิทธิพลของสภาพแวดล้อม ภายนอก		Lecture/ Present/ Conference	
๑๕	ประมวล/สรุปองค์ความรู้ประจำวิชา	๒	Conference/ Evaluation/ Improvement/ Development	พระครูศรีธรรม วรภรณ์
๑๖	สอบปลายภาค	๒		

๒. แผนการประเมินผลการเรียนรู้

ที่	วิธีการประเมิน	สัปดาห์ที่ประเมิน	สัดส่วนของการประเมินผล
๑	สอบกลางภาค สอบปลายภาค	๘ ๑๖	๒๐% ๕๐%
๒	วิเคราะห์กรณีศึกษา ค้นคว้า การนำเสนอรายงาน การทำงานกลุ่มและผลงาน การอ่านและสรุปบทความ การส่งงานตามที่มอบหมาย	ตลอดภาค การศึกษา	๒๐%
๓	การเข้าชั้นเรียน การมีส่วนร่วม อภิปราย เสนอความคิดเห็นในชั้นเรียน	ตลอดภาคการศึกษา	๑๐%

หมวดที่ ๖ ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน

<p>๑. เอกสารและตำราหลัก พระเทพเวที (ประยุทธ์ ปยุตโต). ทิศทางการศึกษาของคณะสงฆ์. กรุงเทพมหานคร : มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๑. สมศักดิ์ คงศรี. รายงานการวิจัยเรื่องการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมผู้สอนพระปริยัติธรรมแผนกบาลี. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, ๒๕๓๖. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. แนวทางการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมตาพระราชาบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒. กรุงเทพมหานคร : มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๕. อุทิส ศิริวรรณ. หนังสือเรียนเชิงบูรณาการธรรมศึกษาตามหลักสูตรธรรมศึกษาของแม่กองธรรมสนามหลวง พ.ศ. ๒๕๔๖. กรุงเทพมหานคร : เลียงเชียง, ๒๕๔๗.</p>
<p>๒. เอกสารและข้อมูลสำคัญ ไม่มี</p>
<p>๓. เอกสารและข้อมูลแนะนำ กรมการศาสนา, คู่มือศูนย์การเรียนรู้ศีลธรรมในวัด. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตร</p>

แห่งประเทศไทย, ๒๕๕๐.

สุภาพร มากแจ้งและสมปอง มากแจ้ง. รายงานการวิจัยการศึกษาสภาพการจัดการศึกษาของคณะสงฆ์.

งานวิจัยได้รับทุนอุดหนุนประจำปี กรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๔๒.

หมวดที่ ๗ การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของรายวิชา

๑. กลยุทธ์การประเมินประสิทธิผลของรายวิชาโดยนิสิต

การประเมินประสิทธิผลในรายวิชานี้ ที่จัดทำโดยนิสิต ได้จัดกิจกรรมในการนำแนวคิดและความเห็นจากนิสิตได้ดังนี้

- การสนทนากลุ่มระหว่างผู้สอนและนิสิต
- การสังเกตการณ์จากพฤติกรรมของนิสิต
- แบบประเมินผู้สอน และแบบประเมินรายวิชา
- ข้อเสนอแนะผ่านเว็บบอร์ด ที่อาจารย์ผู้สอนได้จัดทำเป็นช่องทางการสื่อสารกับนิสิต

๒. กลยุทธ์การประเมินการสอน

ในการเก็บข้อมูลเพื่อประเมินการสอน ได้มีกลยุทธ์ ดังนี้

- การสังเกตการณ์สอนของผู้ร่วมทีมการสอน
- ผลการสอบ
- การทวนสอบผลประเมินการเรียนรู้

๓. การปรับปรุงการสอน

หลังจากผลการประเมินการสอนในข้อ ๒ จึงมีการปรับปรุงการสอน โดยการจัดกิจกรรมในการระดมสมอง และหาข้อมูลเพิ่มเติมในการปรับปรุงการสอน ดังนี้

- สัมมนาการจัดการเรียนการสอน
- การวิจัยในและนอกชั้นเรียน

๔. การทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนิสิตในรายวิชา

ในระหว่างกระบวนการสอนรายวิชา มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ในรายหัวข้อ ตามที่คาดหวังจากการเรียนรู้ในวิชา ได้จาก การสอบถามนิสิต หรือการสุ่มตรวจผลงานของนิสิต รวมถึงพิจารณาจากผลการทดสอบย่อย และหลังการออกผลการเรียนรายวิชา มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์โดยรวมในวิชาได้ดังนี้

- การทวนสอบการให้คะแนนจากการสุ่มตรวจผลงานของนิสิตโดยอาจารย์อื่น หรือผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ไม่ใช่อาจารย์ประจำหลักสูตร
- มีการตั้งคณะกรรมการในสาขาวิชา ตรวจสอบผลการประเมินการเรียนรู้ของนิสิต โดยตรวจสอบข้อสอบ รายงาน วิธีการให้คะแนนสอบ และการให้คะแนนพฤติกรรม

๕. การดำเนินการทบทวนและวางแผนปรับปรุงประสิทธิผลของรายวิชา

จากผลการประเมิน และทวนสอบผลสัมฤทธิ์ประสิทธิผลรายวิชา ได้มีการวางแผนการปรับปรุงการสอน และรายละเอียดวิชา เพื่อให้เกิดคุณภาพมากขึ้น ดังนี้

- ปรับปรุงรายวิชาทุก ๓ ปี หรือตามข้อเสนอแนะและผลการทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ตามข้อ ๔
- เปลี่ยนหรือสลับอาจารย์ผู้สอน เพื่อให้นิสิตมีมุมมองในเรื่องการประยุกต์ความรู้กับปัญหาที่มาจากงานวิจัยของอาจารย์หรืออุตสาหกรรมต่าง ๆ